

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 56/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Chlapík, s. r. o., Sládkovičova 13, Žilina, za ktorú koná advokát JUDr. Dušan Chlapík, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 v časti rozhodnutia o náhrade trov konania, a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 v časti rozhodnutia o náhrade trov konania a žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 5 Co 347/2014-635 zo dňa 30. júna 2014 v časti, v ktorej rozhodol o trovách konania porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 5 Co 347/2014-635 zo dňa 30. júna 2014 zrušuje v časti, v ktorej bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4 C 204/2011 zo dňa 11.3.2014 vo výroku o náhrade trov konania týkajúcich sa [REDAKOVANÉ] ako aj vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania týkajúcich sa [REDAKOVANÉ] a v rozsahu zrušenia vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 275,94 Eur (slovom: dvestosedemdesiatpäť eur aj deväťdesiatštyri centov), ktoré je krajský súd Žilina povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. Dušana Chlapíka do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľky a k nej pripojených príloh, sťažovateľka bola ako žalovaná v 2. rade účastníčkou konania vedeného pred Okresným súdom Čadca (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 204/2011 (predtým sp. zn. 6 C 580/2000), v ktorom sa [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobcovia“) domáhali proti

██████████ (ďalej len „žalovaný v 1. rade“) a sťažovateľke zaplata 5 808,93 € s príslušenstvom.

Žalobcovia sa zaplata tejto sumy domáhali z titulu vrátenia časti kúpnej ceny, ktorú ako kupujúci vyplatili žalovanému v 1. rade ako predávajúcemu na základe kúpnej zmluvy uzavretej 27. septembra 1999. Predmetom kúpnej zmluvy bol dom č. 33 spolu s pozemkom, parcela č. ██████████ zastavaná plocha o výmere 334 m² v k. ú. ██████████, zapísané na ██████████ (ďalej len „nehnutelnosť“). Kúpna cena bola dohodnutá medzi účastníkmi zmluvy vo výške 400 000 Sk (13 277,56 €). Žalobcovia v žalobe uviedli, že v čase uzatvárania kúpnej zmluvy nemali vedomosť o tom, že nehnuteľnosť je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, t. j. žalovaného v 1. rade a sťažovateľky (jeho bývalej manželky). To zistili, až keď medzi žalovanými vznikol spor o vlastníctvo nehnuteľnosti. Žalovaný v 1. rade tvrdil, že nehnuteľnosť mu patrí ako výlučnému vlastníkovi, keď jeho právna predchodkyňa na neho nehnuteľnosti previedla na základe zaopatrovacej zmluvy, a sťažovateľka tvrdila, že v čase nadobudnutia nehnuteľnosti boli manželmi, nadobudli ich kúpnu zmluvou, a teda nehnuteľnosť patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Sťažovateľka podala žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavrenej žalovaným v 1. rade so žalobcami, pretože žalovaný v 1. rade bez jej vedomia a súhlasu si nehnuteľnosť nechal zapísať ako výlučný vlastník a uzatvoril so žalobcami kúpnu zmluvu, na základe ktorej prevzal celú kúpnu cenu. Sťažovateľka v tejto situácii zároveň žiadala od žalobcov, aby jej vyplatili polovicu kúpnej ceny. Žalobcovia a sťažovateľka uzatvorili 13. júna 2000 dohodu o urovnaní, na základe ktorej sa žalobcovia zaviazali vyplatiť sťažovateľke jednu polovicu z kúpnej ceny, teda 5 808,93 €, s tým, že pri podpísaní dohody o urovnaní jej vyplatili 3 319,39 €. Sťažovateľka touto dohodou udelila súhlas s predajom nehnuteľnosti žalovaným v 1. rade žalobcom. Žalobcovia sa zaviazali splácať zostávajúcu čiastku v mesačných splátkach (po 15 000 Sk od júna 2000 do splatenia). Súčasťou tejto dohody o urovnaní bolo aj ustanovenie o postúpení pohľadávky, ktorým sťažovateľka postúpila žalobcom svoju pohľadávku voči žalovanému v 1. rade na zaplata 200 000 Sk z titulu nároku na zaplata polovice kúpnej ceny. Žalobcovia výzvou z 12. októbra 2000 upovedomili žalovaného v 1. rade o postúpení pohľadávky a zároveň ho vyzvali, aby

v lehote 15 dní od doručenia výzvy svoj dlh zaplatil žalobcom. Keď lehota žalovanému v 1. rade márne uplynula, podali proti nemu žalobu a neskôr žalobu rozšírili aj proti sťažovateľke (podaním z 25. januára 2001). Domáhali sa zaplata sumy 175 000 Sk, ktorá zodpovedala tomu, čo plnili sťažovateľke podľa dohody o urovnaní. Svoj nárok žalobcovia odvodzovali od pohľadávky postúpenej im sťažovateľkou.

Okresný súd rozsudkom č. k. 6 C 580/2000-51 z 10. júna 2003 žalobu najprv voči obom žalovaným zamietol (s odôvodnením, že sťažovateľka postúpila žalobcom pohľadávku neplatne, pretože bezpodielové spoluvlastníctvo žalovaných ešte nebolo vyporiadané a sťažovateľka nemala splatnú pohľadávku, s ktorou disponovala) a žalobcov zaviazal na náhradu trov konania. Po zrušení tohto rozhodnutia uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 348/2003 z 3. decembra 2003 (s odôvodnením, že okresný súd sa nezaoberal otázkou vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných, keď žalovaný v 1. rade prijal sumu 400 000 Sk ako kúpnu cenu a sťažovateľka navyše sumu 175 000 Sk) okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 6 C 580/2000-76 z 20. apríla 2004 žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaných zaviazal na zaplata sumy z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo plnením bez právneho dôvodu. Odvolací súd však aj tento jeho rozsudok zrušil, a to uznesením sp. zn. 8 Co 140/2006 z 31. januára 2007, a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný v 1. rade nemohol s nehnuteľnosťou disponovať sám ako jej výlučný vlastník. Tretí raz vo veci okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 6 C 580/2000-183 zo 14. júna 2007 tak, že žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol (s odôvodnením, že sa na úkor žalobcov nemohol bezdôvodne obohatiť, keďže s nehnuteľnosťou bol ako jej výlučný vlastník oprávnený disponovať), avšak sťažovateľku zaviazal žalobcom zaplatiť 175 000 Sk (pretože na úkor žalobcov sa prijatím plnenia od nich bez právneho dôvodu obohatila) a nahradiť trovy konania žalobcom uložil obom žalovaným. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 221/2007 z 9. apríla 2008 rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil, vo výroku o náhrade trov konania však rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové rozhodnutie.

Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky podaného z podnetu sťažovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 MCdo 13/2009 z 30. júna 2011 rozsudky okresného súdu i krajského súdu vo výrokoch týkajúcich sa sťažovateľky zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že okresný súd ani krajský súd sa dostatočne nezaoberali posúdením (ne)platnosti dohody o urovnaní, pretože pokiaľ je táto platná, plnenie, ktoré prijala sťažovateľka od žalobcov, bolo plnením z tejto dohody o urovnaní a nemôže ísť o plnenie bez právneho dôvodu. Navyše nižšie súdy nevzali do úvahy ani existenciu právoplatného rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 984/98-54 z 15. novembra 1999, ktorým bolo určené, že nehnuteľnosť patrila do bezpodielového spoluvlastníctva sťažovateľky a žalovaného v 1. rade.

Okresný súd štvrtý raz vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 C 204/2011 z 11. júna 2013 tak, že žalobe žalobcom proti žalovanému v 1. rade vyhovel, žalobu voči sťažovateľke zamietol a žalobcom a žalovanému v 1. rade uložil povinnosť nahradiť trovy konania sťažovateľke. Krajský súd uznesením z 29. novembra 2013 rozsudok okresného súdu znova zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že voči žalovanému v 1. rade bola už prv žaloba právoplatne zamietnutá a pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania, tento je nepreskúmateľný.

Piaty raz okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 C 204/2011 z 11. marca 2014 tak, že žalobu voči sťažovateľke zamietol, avšak náhradu trov konania jej nepriznal s poukazom na § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Zamietnutie žaloby vo veci samej proti sťažovateľke odôvodnil tým, že „na základe dohody o urovnaní uzavretej medzi navrhovateľmi 1. a 2. a odporkyňou v 2. rade z 13. 6. 2000 v zmysle §-u 585 Občianskeho zákonníka, ktorou si účastníci tohto záväzkového právneho vzťahu odstránili spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností tým, že ich rušia a nahrádzajú novými, doterajší záväzok teda zanikol a je nahradený novým záväzkom, ktorý vplynul z urovnania. Keďže dohoda o urovnaní je samostatným záväzkovým dôvodom – právnym dôvodom vzniku záväzku, po uzavretí dohody o urovnaní sa už veriteľ nemôže

domáhať plnenia z pôvodného záväzku, ale len plnenia z nového záväzku z dohody o urovnaní.“. Výrok o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľke a žalovanému v 1. rade odôvodnil okresný súd tým, že boli naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa vyžadované § 150 OSP. Tieto videl v okolnostiach sporu a okolnostiach, ktoré mu predchádzali, najmä pokiaľ ide o nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ešte žalovanými, nedoriešení vyporiadania ich bezpodielového spoluvlastníctva, ako aj v tom, že žalobcovia nemohli ovplyvniť to, aby žalovaní pred podpísaním a uzavretím kúpnej zmluvy so žalobcami mali vlastnícke vzťahy k nehnuteľnosti vyriešené, teda v „*komplikovaných právnych vzťahoch medzi samotnými odporcami*“.

Proti rozhodnutiu vo veci samej podali odvolanie žalobcovia a proti výroku o náhrade trov konania sťažovateľka, ktorá dôvodila tým, že neboli splnené podmienky na aplikáciu § 150 OSP, okresný súd dôvody hodné osobitného zreteľa neskúmal a nepriznanie náhrady trov konania odôvodnil iba zložitou veci.

Krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil rozsudkom č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Sťažovateľka sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 v časti rozhodnutia o náhrade trov konania odôvodnila tým, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Rozhodujúcim vo veci bola platnosť dohody o urovnaní uzatvorenej medzi sťažovateľkou a žalobcami, a nie zložitost predmetu sporu, ktorá sama osebe nemôže ani byť dôvodom hodným osobitného zreteľa pre aplikáciu § 150 OSP. Aj ústavný súd, rozhodujúc o skoršej sťažnosti sťažovateľky na porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, nálezom č. k. IV. ÚS 224/2012-29 z 3. júla 2012 v konaní okresného súdu konštatoval, že vec nie je skutkovo ani právne zložitá. Navyše krajský súd dostatočným spôsobom v odôvodnení rozsudku č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014,

pokiaľ ide o potvrdenie výroku o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľke, nereagoval ani na odvolacie argumenty sťažovateľky, jeho rozhodnutie je arbitrárne, nepreskúmateľné a nepochopiteľné. Odvolací súd sa iba stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, hoci pre takýto jeho postup neboli splnené zákonné podmienky. Aplikácia § 150 OSP prichádza do úvahy iba celkom výnimočne, musí byť náležite odôvodnená a všeobecný súd sa musí zaoberať skutkovými okolnosťami veci, v ktorých vidí dôvody hodné osobitného zreteľa zo všetkých aspektov, ktoré sú relevantné (I. ÚS 109/09, II. ÚS 122/09, I. ÚS 248/2010). Porušenie práva sťažovateľky na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 sťažovateľka odôvodnila tým, že vo veci jej vznikli trovy v celkovej výške 3 783,64 €, ktoré musela účelne vynaložiť na bránenie svojho práva, k podaniu žaloby podnet nedala, tieto trovy by jej nebyť podania žaloby žalobcami neboli vznikli. Krajne negatívnym zásahom do majetkovej sféry sťažovateľky je nepriznanie náhrady trov konania aj preto, že je invalidnou dôchodkyňou s výškou dôchodku 340 € mesačne.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného

záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky na porušenie týchto jej základných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 v časti rozhodnutia o náhrade trov konania je jej presvedčenie o nesprávnosti právneho posúdenia veci oboma všeobecnými súdmi a nedostatočné odôvodnenie ich rozhodnutí.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Krajský súd rozsudok č. k. 5 Co 347/2014-635 z 30. júna 2014 v dotknutej časti odôvodnil takto:

„Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214

ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p. rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania účastníci konania a vo svojich písomných vyjadreniach k odvolaniam konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasledujúcich O. s. p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto s poukazom na cit. ust. § 219 ods. 2 O. s. p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. ...

S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii odvolateľov, na ktorej založili svoje odvolacie dôvody a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konanie, odvolací súd vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O. s. p., § 151 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. Všetci účastníci podali proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie v určitých častiach. Ani jeden z účastníkov nebol vo svojom odvolaní úspešný, preto súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Pri hodnotení rozsudku krajského súdu — aj v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP — ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozhodnutia krajského súdu a rozhodnutia okresného súdu a v nadväznosti na § 219 ods. 2 OSP považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Okresný súd vo svojom uznesení v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

„Pri rozhodovaní o trovách konania súd pri rozhodovaní o nároku navrhovateľov na náhradu trov konania vychádzal z rozhodnutia vo veci samej, v ktorej návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade voči obom odporcom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bol zamietnutý.

Na základe takéhoto rozhodnutia odporcovia v 1. a 2. rade boli v konaní úspešní a riadiac sa zásadou ustanovenou v §-e 142 ods. 1 O. s. p. mali by právo na náhradu trov konania voči neúspešnému účastníkovi.

Súd v tomto prípade rozhodujúc o trovách konania použil ustanovenie §-u 150 O. s. p., podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo z časti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril. To neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v súdenom prípade bolo treba prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať vplyv na stanovenie povinnosti na náhradu trov konania. Výrok o trovách konania musí byť v súlade s priebehom celého konania a teda v posudzovanej veci je významné to, že žalobcovia v konaní neboli úspešní práve preto, lebo medzi žalovanými v 1. a 2. rade vznikla mimoriadna situácia týkajúca sa platnosti či neplatnosti zmluvy, na základe ktorej predmetná nehnuteľnosť prešla z právnej predchodkyne žalovaného v 1. rade na žalovaného v čase, kedy žalovaní v 1. a 2. rade boli manželia a celá táto skutočnosť vlastne ovplyvnila rozhodovanie vo veci najmä z toho hľadiska, že nebola doriešená medzi žalovanými otázka vyporiadania majetku patriaceho do BSM, ktorú skutočnosť navrhovatelia nemohli priamo ovplyvniť, pretože išlo o vzájomne práva a povinnosti medzi odporcami v 1. a 2. rade. Vzhľadom na potrebu urýchleného zápisu nehnuteľnosti, ktorú nadobudli navrhovatelia, do katastra nehnuteľností, dospeli k rozhodnutiu uzavrieť s odporkyňou v 2. rade dohodu o urovnaní, ktorá z právneho hľadiska, tak ako to je v predchádzajúcich častiach tohto odôvodnenia konštatované, vlastne zakladá nový právny vzťah a navrhovatelia nemohli ovplyvniť tú skutočnosť, aby odporcovia v 1. a 2. rade riadnou súdnou cestou iniciovali také rozhodnutie o vlastníckom vzťahu k spornej nehnuteľnosti pred podpísaním a uzavretím kúpno-predajnej zmluvy navrhovateľov s odporcom, keď odporkyňa v 2. rade sa uspokojila s tým, že na základe dohody o urovnaní jej v podstate vyplatili navrhovatelia takmer celý jej podiel a preto vlastne nepokračovala vo svojom práve domáhať sa určenia, že je bezpodielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti a tým vlastne celú túto situáciu právne účastníci

na strane odporcov natoľko skomplikovali, že z jednoduchého právneho úkonu kúpy a predaja sa stal zložitý právny vzťah, na základe ktorého bolo potrebné posudzovať viaceré právne inštitúty na to, aby vo veci samej bolo možné rozhodnúť. Súd všetky tieto skutočnosti považoval za dôvody hodne osobitného zreteľa a aj napriek tomu, že voči odporcom v 1. a 2. rade bol návrh zamietnutý, teda boli v konaní obaja úspešní, súd im, ani odporcovi v 1. rade a ani odporkyni v 2. rade, nepriznal z vyššie uvedených dôvodov právo na náhradu trov konania, keď považoval tieto dôvody, ktoré spočívali na komplikovaných právnych vzťahoch medzi samotnými odporcami, za dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré vo vzťahu k navrhovateľom v 1. a 2. rade poznačili celé toto konanie.“

Ústavný súd k ustanoveniu § 219 ods. 2 OSP už konštatoval, že zákonodarcom upravenú fakultatívnu možnosť odvolacieho súdu obmedziť sa v odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia je vždy potrebné v záujme ústavne konformného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) aplikovať aj vo svetle judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zaoberajúcej sa právom účastníka občianskeho súdneho konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu. Ak tak všeobecný súd nepostupoval, jeho rozsudok je nevyhnutné považovať za arbitrárny, svojvoľný, a tým priamo zasahujúci do základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 118/2010).

Keďže krajský súd v napadnutom rozhodnutí nedospel k iným skutkovým alebo právnym záverom ako súd prvého stupňa a následne postupom podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, neexistujú podľa názoru ústavného súdu relevantné dôvody na to, aby ústavný súd z ústavnoprávneho hľadiska akokoľvek spochybňoval rozhodnutie vydané v rámci odvolacieho konania len na základe toho, že krajský súd v okolnostiach daného prípadu postupoval podľa § 219 ods. 2 OSP. Je potrebné uviesť, že za takýchto okolností možno a je vhodné postupom podľa § 219 ods. 2 OSP zúžiť rozsah odôvodnenia len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, pretože nie je hospodárne a ani

účelné, aby súd rozhodujúci o odvolaní uvádzal tie isté dôvody alebo aby len inými slovami vyjadril dôvody, pre ktoré bol účastník konania už v prvom stupni neúspešný.

Sťažovateľka pritom vychádza pri identifikovaní a hodnotení dôvodov hodných osobitného zreteľa z presvedčenia, že týmito dôvodmi podľa názoru okresného súdu i krajského súdu boli iba dôvody týkajúce sa zložitosti veci, ktorú sama nepovažuje za skutkovo či právne zložitú. Na druhej strane sama sťažovateľka uznáva, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 150 OSP je potrebné vziať do úvahy všetky relevantné okolnosti veci.

Všeobecné súdy v prípade sťažovateľky takto postupovali a, ako to vyplýva aj z odôvodnenia ich rozhodnutia, za významnú skutkovú okolnosť veci považovali to, že sťažovateľka so žalovaným v 1. rade nemali riadne usporiadané vlastnícke vzťahy k nehnuteľnosti, čím celý vzťah so žalobcami „skomplikovali“, a na druhej strane žalobcovia ako kupujúci tieto skutočnosti nemali možnosť ovplyvniť, ako aj to, že sťažovateľka sa *„uspokojila s tým, že na základe dohody o urovnaní jej v podstate vyplatili navrhovatelia takmer celý jej podiel, nepokračovala vo svojom práve domáhať sa určenia, že je bezpodielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti“*.

Ústavný súd preto s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľky neobstojí. Rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka nastolila. Neobstojí ani tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého sú rozhodnutia všeobecných súdov založené na nesprávnej aplikácii § 150 OSP, pretože okolnosti nimi považované za dôvody hodné osobitného zreteľa sú takými dôvodmi aj v zmysle § 150 OSP.

Pre úplnosť možno ešte uviesť, že ustanovenie § 150 ods. 2 OSP je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou ponechávajúcou na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané, resp. čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Ide teda o také ustanovenie, ktoré dáva relatívne široké medze pre sudcovské uváženie, resp. sudcovský zmysel pre spravodlivosť. Ako na to ústavný súd už poukázal, neprimeranosť výšky trov konania v porovnaní s výškou pohľadávok uplatňovaných sťažovateľom je natoľko markantná, že ústavný súd nevidí dôvod na to, aby zasiahol do voľného uváženia okresného súdu, ktoré rozhodne nevybočuje zo zákonom ustanoveného rámca vyplývajúceho z ustanovenia § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Iba to, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti.

Za tejto situácie považuje ústavný súd za vylúčené, aby rozhodnutím krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Preto jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2015